

21. 03. 2012

Dnro POPELY

LOPPURAPORTTI

Rehuvilja Kehitys-hanke 1.5.2008 – 31.12.2011

Sisältö

- Hankkeen nimi ja toteuttaja 3
- Hankeorganisaatio ja henkilöstö 4
- Yhteistyökumppanit 4
- Tavoitteet 5
- Toteutus
 - Toimenpiteet
 - Koetoiminta
 - Viljelyopas
 - Aikataulu 6
 - Kustannukset ja rahoitus
 - Tiedottaminen 7
- Hankkeen toteutuksen arviointi 8
- Jatkotoimenpiteet 9

1. Hankkeen nimi ja toteuttaja

REHUVILJA KEHITYS- hanke
Hankkeen numero 2624, 1326/3560/2008

Hankkeen toteuttaja:	MTT Pohjois-Pohjanmaan tutkimusasema
Osoite:	Tutkimusasemantie 15, 92400 Ruukki
Puhelin:	(08) 27084501
Yhteyshenkilö:	Essi Saarinen, essi.saarinen@mtt.fi
Vastuullinen johtaja:	Erkki Joki-Tokola; erkki.joki-tokola@mtt.fi
Hankkeen asiakirjojen säilytys:	MTT Ruukki, Tutkimusasemantie 15, 92400 Ruukki

2. Hankeorganisaatio ja henkilöstö

Rehuvilja Kehitys –hankkeessa on työskennellyt projektipäällikkönä Essi Saarinen. Projektityöntekijöinä osa-aikaisesti ovat työskennelleet Sirpa Lunki, Raija Suomela, Timo Lötjönen ja Kati Mattila. Hankkeen kirjanpidosta on vastannut Maarit Myllymäki. Kenttäkokeista ovat vastanneet Sirkka Luoma, Osmo Keränen, Timo Keränen ja Esko Leiviskä. Hankkeen vastuullisena johtajana on toiminut Erkki Joki- Tokola, MTT Ruukki.

Hankkeen ohjausryhmään on kuulunut 5 jäsentä. Ohjausryhmän tehtävänä on ollut seurata ja ohjata hankkeen toteutumista. Hankkeen ohjausryhmän kokoonpano on ollut seuraava:

Pekka Nikula	Ylivieskan Kaupunki, maaseutuasiamies
Erkki Joki-Tokola	MTT
Antti Rinkinen	viljelijä
Olli Valtonen	ProAgria Oulu
Jari Orjala	Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

Kukka Kukkonen/Pirjo Onkalo	ELY- keskuksen edustaja
-----------------------------	-------------------------

Varalla:

Sirkku Koskela	ProAgria Keski-Pohjanmaa
Raija Suomela	MTT
Ari Vilppola	Raisio Oyj
Mauno Korhonen	Sievin kunnan maaseututoimenjohtaja

MTT Ruukin tutkimusasema on vastannut hankkeen toteuttamisesta sekä hallinnoinnista. **Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT)** on maa- ja metsätalousministeriön alainen yksikkö, jonka tehtävänä on suomalaisen elintarviketuotannon kehittäminen. MTT Ruukin toimipiste sijaitsee Siikajoella (ent. Ruukki), 60 kilometriä Oulusta etelään. Tutkimusaseman tärkeimpinä tutkimuskohteina ovat nurmi- ja lihanautatutkimukset.

3. Yhteistyökumppanit

Yksityisrahoittajina hankkeessa ovat toimineet Raisio Oyj ja Bayer CropScience. Lisäksi yhteistyötä on tehty Agrimarketin, Boreal Oy:n ja Vieskan Metallin sekä Kannuksen ja Haapajärven oppilaitosten kanssa. Myös yhteistyökumppanit ovat välittäneet tietoa hankkeen olemassaolosta ja tuloksista omien verkostojensa kautta.

Seutukunnista ovat mukana yhteistyössä olleet Oulun seutukunta, Siikalatvan seutukunta, Raahen seutukunta, Ylivieskan seutukunta ja Nivala-Haapajärven seutukunta. Yhteistyötä tehtiin myös Haapajärven ammattiopiston ja Keski-Pohjanmaan maaseutuopiston kanssa. Heidän pelloillaan toteutettiin 3-vuotinen muokkausmenetelmä-koee.

4. Hankkeen tavoitteet

Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Pohjois- ja Keski-Pohjanmaan rehuviljan viljelyssä tärkeä tavoite on saada tilan kaikilta viljalohkoilla rehuviljan laatuvaatimukset täyttävää ja mahdollisimman tasalaatuista raaka-ainetta viljateollisuudelle tai kotoiseen käyttöön. Laadun varmistaminen on mahdollista panostamalla viljelytekniikkaan. Muuttuvien kustannusten vähentämisessä etusijalla on viljelytekniikan edelleen hiominen.

Hankkeen tavoitteet

Rehuvilja Kehitys -hankkeen tavoitteena on tuottaa viljan viljelijöille uutta ja ensiarvoista tietoa alueelle sopivista satoisista viljalajikkeista. Hankkeen päätavoitteena on tuottaa tietoa uusista viljalajikkeista suoraan viljelijän käyttöön sekä perehdyttää viljelijöitä uusien maanmuokkaustekniikoiden käyttöön ja vaikutuksiin muokkausdemonstraatioiden avulla.

5. Hankkeen toteutus

Toimenpiteet

Viljelyopas

Hankkeen tuloksista ja alueelle ajankohtaisista tutkimuksista julkaistiin ”Kehitystä rehuviljan viljelyyn Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla -opas MTT Kasvu sarjassa, numero 17. Opasta on jaettu kaikille hankkeeseen osallistuville viljelijöille. Opas löytyy netistä osoitteesta: www.mtt.fi/ruukki.

Koetoiminta

Hankkeen aikana järjestettiin viljojen lajikekokeita MTT Ruukin ja Limingan pelloilla. Kokeissa verrattiin lajikkeita ja testattiin mm. kasvinsuojelun vaikutusta kasvustoihin. Lisäksi Ruukissa, Haapajärvellä ja Kannuksessa tehtiin kolmen vuoden mittainen muokkausmenetelmävertailu. Koska rahoitusta oli, muutoshakemuksella haettiin mahdollisuus testata myös rypsin lannoitusta, mutta valitettavasti kokeen puinti epäonnistui.

Muut julkaisut

Hankkeen tuloksia on raportoitu useissa alan lehdissä. Liitteenä esimerkkejä lehtiartikkeleista. Lisäksi hankkeen vehnäkoesarjasta julkaistiin raportti Maataloustieteiden päivillä 2010. Artikkelin ”Vehnä viljelyvaihtoehdoksi Pohjois-Pohjanmaalla” löytyy netistä osoitteesta:
<http://www.smts.fi/jul2010/poste2010/130.pdf>

Aikataulu

Kehitys-hankkeen toiminta käynnistettiin omalla riskillä kesällä 2008, virallinen päätös hankkeelle tuli 25.02.09. Hankeaikataulu oli 1.5.2008- 31.12.2010. Päätöksen viivästyisestä johtuen hankkeelle haettiin ja saatiin jatkoaikaa 1.1.2011–31.12.2011. Jatkoajalla toteutettiin kolmannen kerran muokkauskoedemonstraatiot kolmella paikkakunnalla sekä rypsikoe. Rypsikokeella haluttiin seurata rypsin kasvua ja tuottaa alueellista tietoa rypsin viljelystä Pohjois-Pohjanmaalla.

Kustannukset ja rahoitus

Hanke on saanut 80 % rahoituksen Euroopan maaseudun maatalouden kehittämisen rahastosta sekä valtiolta. Rahoituksen myöntäjä on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. 10 % hankkeen rahoituksesta saadaan alueen seutukunnista ja 10 % yksityisrahoittajilta, jotka ovat osallistuvien viljelijöiden lisäksi Raisio Oyj, Boreal ja Bayer CropScience. Hankepäätöksen mukainen kokonaisbudjetti on 126 083 €. Kustannuksia ja rahoitusta on seurattu säännöllisesti.

Taulukossa on hankkeen toteutunut budjetti 31.12.2011 saakka. Kululuokkamuutos tehtiin syksyllä 2010. Silloin hyväksytyt kustannusarvio ei toteutunut tarkasti, sillä opas toteutettiin suunnitellun sijaan osittain ostopalveluna osittain MTT:n viestintäosastolla palkkatyönä. Lisäksi muokkauskokeen ruuduilta puiduista sadoista teetettiin laajempi kasvinäyteanalyysi, koska budjetti salli sen.

1.5.-31.12.2008 1.1.-30.6.2009 1.7.-31.12.2009 1.1.-31.12.2010 1.1.-31.12.2011

	Hyväksytyt kustannusarvio	1. maksatus	2. maksatus	3. maksatus	4. maksatus	5. maksatus	Maksatukset yhteensä	Jäljellä
Palkkauskulut	102 431,00	33 254,19	13 905,30	19 366,01	16 417,41	23 584,54	106 527,45	-4 096,45
Ostopalvelut ja palkkiot	11 449,00	1 748,65	1 703,17	200,81	1 731,19	2 017,20	7 401,02	4 047,98
Vuokrat	765,00	30,00	30,00	100,04	304,20	48,78	513,02	251,98
Kokouspalkkiot	142,00	0,00	0,00			42,73	42,73	99,27
Kotimaan matkakulut	4 600,00	770,32	445,59	735,35	1 274,93	312,52	3 538,71	1 061,29
Muut kustannukset	6 696,00	993,09	425,68	1 531,84	1 291,59	3 817,87	8 060,07	-1 364,07
Yhteensä	126 083,00	36 796,25	16 509,74	21 934,05	21 019,32	29 823,64	126 083,00	0,00
Tulot	0,00						0,00	0,00
Hyväksyttävät kustannukset yhteensä	126 083,00	36 796,25	16 509,74	21 934,05	21 019,32	29 823,64	126 083,00	0,00

1.5.-31.12.2008 1.1.-30.6.2009 1.7.-31.12.2009 1.1.-31.12.2010 1.1.-19.12.2011

	%	Hyväksytyt rahoituspäätös	1. maksatus	2. maksatus	3. maksatus	4. maksatus	5. maksatus	Maksatukset yhteensä	Jäljellä
EU + valtio (88,89 % julkisesta)		100 867,70	29 437,37	13 207,96	17 547,46	16 815,67	23 859,21	100 867,66	0,04
Kunnat (11,11 % julkisesta)		12 607,00	3 679,26	1 650,81	2 193,19	2 101,72	2 982,07	12 607,04	-0,04
Julkinen rahoitus yhteensä	90 %	113 474,70	33 116,63	14 858,77	19 740,65	18 917,39	26 841,28	113 474,70	0,00
Yksityinen rahoitus	10 %	12 608,30	3 679,63	1 650,97	2 193,41	2 101,93	2 982,36	12 608,30	0,00
Kokonaisrahoitus	100 %	126 083,00	36 796,25	16 509,74	21 934,05	21 019,32	29 823,64	126 083,00	0,00

Tiedottaminen

Raportointi ja seuranta

Hankkeelle on haettu maksatusta kaksi kertaa vuodessa. Maksatusten yhteydessä on tehty virallinen raportointi rahoittajalle. Ohjausryhmä on käsitellyt kokouksissaan maksatushakemuksen/budjettiseurannan ja ko. kauden toiminnan. Seutukunnille ja yhteistyöyrityksille maksatushakemus on lähetetty kerran vuodessa.

Nettisivut

MTT Ruukin hankkeiden toiminnasta tiedotetaan aktiivisesti www.mtt.fi/ruukki sivuilla. Sivulla on pidetty myös kasvukauden kuulumisista kertovaa Pellon pientareilta- blogia, jossa muun muassa kerrottiin rypsin tuholaisien esiintymisestä. Hankkeen tulokset ja niistä koostetut esitykset on tallennettu luettavaksi tietopankkiin. Myös Rehuvilja Koulutus – hankkeiden koulutusmateriaalia löytyy tietopankista.

Esite

Hankkeesta on tehty hanke-esite. Esitettä on jaettu kaikissa aiheeseen liittyvissä tilaisuuksissa. Lisäksi käytössä on ollut rollup.

Seminaarit

Hanke järjesti tiedotustilaisuuksia kokeista pellonpientareilla. Tällöin tilaisuuksiin osallistuneet saivat tutustua hankkeen kokeisiin ja demonstraatioihin.

- 12.8.2009 Pellonpiennarpäivä, Ruukki *osallistujia 25*
- 8.10.2009 Pellonparannuspäivä, Kannus *osallistujia 50*
- 28.1.2010 Tehoja rehuviljan tuotantoon – seminaari *osallistujia 33*

Puheenvuoroja muiden järjestämissä tilaisuuksissa:

Hankkeen koetuloksia esitettiin InnoNauta Tiedotus – hankkeen järjestämissä seminaareissa ja pellonpiennarpäivissä.

- 6.11.2008 Matkalla Tulevaisuuteen – hankkeiden avausseminaari Kempele, osallistujia 37
- 28.1.2009 Tehoja rehuviljan tuotantoon – seminaari, Nivala, osallistujia 63
- 30.6.2009 Pohjois-Pohjanmaan Nurmitapahtuma, Ruukin tutkimusaseman pellonpiennarpäivänä, osallistujia 29
- 13.1. 2010 Maataloustieteiden päivät, Helsinki
- 2.3.2010 MTK: Viljamarkkinan ajankohtaispäivä, Ruukki, osallistujia 47
- 5.8.2010 Koeruuduilta käytäntöön – Tutkimusasemapäivä, Ruukki, osallistujia 53
- 26.1.2011 Tulosseminaari, Ala-Temmes, osallistujia 34
- 27.1.2011 Tulosseminaari, Ylivieska, osallistujia 33
- 4.8.2011 Pellonpiennarpäivä, Ruukki osallistujia 37

Hankkeen tuloksia on esitelty jatkuvasti Rehuvilja Koulutus – hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa ja pienryhmäkoulutuksissa.

Hanketta on esitelty hankkeen tapahtumissa, koulutuspäivissä sekä sidosryhmätapaamisissa ja MTT Ruukin tutkimusasemalla vierailleille ryhmille.

Hankkeen järjestämistä tilaisuuksista on ilmoitettu lehtimainoksia useissa alueella ilmestyvissä paikallislehdissä sekä sähköpostilla ja puhelimitse.

6. Hankkeen toteutuksen arviointi

Projektitiimin oma arviointi:

Hankkeelle asetetut tavoitteet saatiin toteutettua mielestämme hyvin. Koetoimintaa järjestettiin runsaasti ja tuloksia hyödynnettiin ja tullaan hyödyntämään laajasti. Lisäksi tuloksista painettiin opas, joka on jaettu kaikille Rehuvilja Kehitys- ja Koulutus –hankkeessa mukana olleille. Lisäksi opas on netissä kaikkien luettavana.

Koetoiminta on pitkäkestoista ja yksi vuosi ei riitä ilmiöiden selvittämiseen mm. kasvukausien olosuhteiden vaihteluiden vuoksi. On ollut hienoa saada tehdä alueellista koetoimintaa. Keskustelut kokeiden parissa kesällä ja koetulosten äärellä talvella ovat olleet inspiroivia ja kehittäneet alueen viljelyä.

Osallistujia hankkeen tilaisuuksissa on ollut, toki enemmänkin olisi voinut olla. Yleisesti hankkeen tuloksista kiinnostuneet viljelijät ovat olleen alansa huippuammattilaisia, joita uudet tulokset ovat kiinnostaneet. Heitä, joilla olisi viljelytekniikassa runsaammin parantamisen varaa, on hankalampi aktivoida mukaan tilaisuuksiin.

Hankkeen edetessä myös kaupan ala on kiinnostunut hankkeen tuloksista, erityisesti lajikkeiden menestymisestä alueellisesti. Jatkossa on hyvä turvata tiedon välittäminen myös heille.

Hankkeen suunnittelu ja suunnitelman muutoksen tekeminen on onnistunut hyvin. Sen sijaan maksatuksen tekemisen yhteydessä ohjeistus oli aluksi puutteellista. Se ja Ely-keskuksen ruuhkautuminen ovat hankaloittaneet hankkeen eteenpäin viemistä maksatusten osalta.

Hankkeen ohjausryhmä ja hankkeen tilaisuuksiin osallistuneet viljelijät ovat kommentillaan ja osaamisellaan tukeneet hankkeen edistymistä ja antaneet ideoita uusille tekemisille alueellamme.

Ohjausryhmän arviointi:

Kehityshanke on täyttänyt sille asetetut tavoitteet erinomaisesti ja toiminta on ollut kokonaisuudessaan erittäin hyödyllinen. Hankkeen puitteissa tehdyt muokkaus- ja lajikekokeet ovat antaneet paikallisille viljelijöille ja maatalousalan neuvojille ensisijaisen tärkeää tietoa, eikä yrittäjien ole tarvinnut tehdä omatoimisia kokeiluja. Vastaavasti omakohtaisia kokemuksia on voinut vertailla lajikekokeissa saatuihin tuloksiin.

Erityisesti kerätyn tiedon viestintä on onnistunut koko hankkeen ajan. Hyvin julkituodut tulokset ovat saaneet viljelijät miettimään esimerkiksi lajikevalintaa entistä tarkemmin. Rehuviljaopas on hyvä julkaisu, jonka sisältö pysyy ajankohtaisena pidempään.

Tosin, kuten on kerrottukin, vaatii vuosia, että tuloksia alkaa näkyä. Muokkauskoesarjan tuloksista tiedottaminen on jäänyt hankkeessa pinnalliseksi, koska tulokset saatiin kasaan vasta talvella 2011. Kiinnostus muokkauskoesarjaan on ollutkin runsasta sekä viljelijöiden että oppilaitosten opiskelijoiden joukossa. Toivottavasti kuulemme tuloksista muissa tilaisuuksissa.

Kehityshankkeen kautta on saatu koulutushankkeelle tarpeellista sisältöä ja luotu aktiviteettia hankealueelle.

7. Jatkotoimenpiteet

Rehuvilja Kehitys – hankkeen ”sisarhanke” Rehuvilja Koulutus – hanke jatkaa alueellista rehuviljan viljelyn kehittämistä järjestämällä koulutustilaisuuksia Rehuvilja Kehitys – hankkeen koetuloksista sekä muista ajankohtaisista aiheista liittyen rehuviljan viljelyyn. MTT on myös jättänyt joulukuussa 2011 Ely-keskukselle uuden rehuviljan viljelyyn liittyvän kehitys – hankkeen hakemuksen, jolle toivomme myönteistä päätöstä helmikuussa 2012.

Siikajoella 16.3.2012

Essi Saarinen